

Szczegółowe Ustalenia Zespołu

06.02.2020

OKRES PRACY ZESPOŁU

Zespół ukonstytuował się w dniu 17 stycznia 2020 roku.

SKŁAD ZESPOŁU

Pracami zespołu kierował **Jacek Świdorski** – Przewodniczący Rady Nadzorczej spółki Wirtualna Polska Media, Prezes Zarządu Wirtualna Polska Holding.

W skład zespołu weszli także:

- **Joanna Pawlak** – Prezes Zarządu spółki Wirtualna Polska Media, Wiceprezes – Członek Zespołu Zarządzającego Wirtualna Polska Holding.
- **Iwona Wencel** – Wiceprezes – Członek Zespołu Zarządzającego Wirtualna Polska Holding.
- **Marcin Gotkiewicz** – Dyrektor Biura Prawnego Grupy Kapitałowej Wirtualna Polska Holding, Członek Zarządu Wirtualna Polska Media.
- **Marek Kacprzak** – Dziennikarz – przedstawiciel Pionu Publishing Product spółki Wirtualna Polska Media.
- **Paweł Kopacki** – przedstawiciel Rady Pracowników spółki Wirtualna Polska Media.

ZAKRES PRAC

Celem prac Zespołu było dokonanie ustaleń dotyczących okoliczności opisanych w publikacji serwisu internetowego OKO.press z dnia 15 stycznia 2020 roku pt. *Jak Wirtualna Polska promuje Ziobrę. „Łączy nas z Ministerstwem Sprawiedliwości wiele interesów”*, z uwzględnieniem okoliczności opisanych w publikacjach medialnych, które ukazały się w następstwie lub w nawiązaniu do ww. materiału OKO.Press.

Chcąc jak najdogłębniej poznać sprawę i maksymalnie uprawdopodobnić sytuację, w której uda się ustalić wszystkie fakty, Zespół nie tylko przeprowadził rozmowy z wszystkimi pracownikami trzech redakcji WP, ale również zwrócił się do wszystkich byłych pracowników, którzy pracowali w redakcjach Strony Głównej WP, WP Wiadomości i money.pl w ostatnim roku, z prośbą o wyjaśnienia i poinformowanie o wszystkich przypadkach, które ich zdaniem mogły mieć wpływ na końcowe wnioski Zespołu.

Informacji udzielają:

Michał Siegieda, rzecznik prasowy WP, tel. 607 446 890
Dawid Banaś, starszy specjalista ds. PR, tel. 572 708 305

e-mail: michal.siegieda@grupawp.pl
e-mail: dawid.banas@grupawp.pl

Zespół WP wystąpił również z prośbą do wszystkich pracowników o – jeśli to możliwe – anonimowe udostępnienie nagrania ze spotkania.

Intencją Zespołu było odniesienie się do wszystkich postawionych medialnie zarzutów i analiza wszystkich wątków w sprawie. Zespół odniósł się ponadto do innych okoliczności przytaczanych przez osoby w trakcie spotkań.

CZYNNOŚCI PODJĘTE W TOKU PRAC

1. Zespół zaprosił do rozmów wszystkich obecnych pracowników i współpracowników serwisów: money.pl, wiadomości.wp.pl oraz Strony Głównej portalu Wirtualna Polska.
2. Zespół zaproponował wszystkim pozostałym pracownikom i współpracownikom Spółki, nie wymienionym w punkcie 1 powyżej, aby zgłosili się, jeśli uważają, że dysponują wiedzą, która może przyczynić się do ustaleń Zespołu.
3. Zespół kontaktował się z częścią byłych pracowników i współpracowników serwisów: money.pl, wiadomości.wp.pl oraz Strony Głównej portalu Wirtualna Polska, z którymi udało się nawiązać kontakt, w celu zaproszenia tych osób do rozmów.
4. Udział w spotkaniach z Zespołem był dobrowolny. Każdy uczestnik miał prawo do odmowy spotkania i odmowy odpowiedzi na każde z zadanych pytań.
5. Zespół przeprowadził rozmowy z 53 osobami aktualnie zatrudnionymi w Wirtualna Polska Media Spółka Akcyjna („WPM”, „Spółka”) lub współpracującymi ze Spółką.
6. Zespół przeprowadził rozmowy z 4 osobami, które w przeszłości były zatrudnione w Spółce lub współpracowały ze Spółką.
7. Wśród osób, z którymi przeprowadzono rozmowy, 10 osób uczestniczyło w spotkaniu z redaktorem naczelnym portalu Wirtualna Polska – Panem Tomaszem Machałą, które odbyło się we wrześniu 2019 roku i stało się przedmiotem publikacji medialnych.
8. Zespół nie dysponował nagraniem przebiegu ww. spotkania z września 2019 roku, którego dotyczyła publikacja serwisu internetowego OKO.press z dnia 15 stycznia 2020 roku. Redakcja OKO.press odmówiła udostępnienia nagrania. Zespół zwrócił się ponadto ogólnie do pracowników i współpracowników Spółki o dostarczenie nagrania przez kogokolwiek, kto dysponuje tym nagraniem, przy czym zapewnił anonimowość osobie, która zdecyduje się na jego udostępnienie. Nikt jednak nie zgłosił się w tej sprawie i Zespół nie otrzymał nagrania. Mając to na względzie, przebieg ww. spotkania Zespół ustalił w oparciu o wyjaśnienia osób, które udzieliły mu wypowiedzi.

Informacji udzielają:

Michał Siegieda, rzecznik prasowy WP, tel. 607 446 890
Dawid Banaś, starszy specjalista ds. PR, tel. 572 708 305

e-mail: michal.siegieda@grupawp.pl
e-mail: dawid.banas@grupawp.pl

9. 8 osób zrezygnowało ze spotkania z Zespołem. 1 osoba udzieliła wypowiedzi pisemnej (wypowiedź przesłana drogą elektroniczną).
10. We wszystkich spotkaniach uczestniczyli wszyscy członkowie Zespołu.
11. Zespół przeanalizował publikacje, które zostały zamieszczone ze wskazaniem następujących autorów: Krzysztof Suwart, Krzysztof Major.

WĄTKI W SPRAWIE

Zarzut nr 1

Wirtualna Polska Media faworyzuje niektóre opcje polityczne, w tym Ministerstwo Sprawiedliwości i związane z nim osoby, a także inne podmioty (w tym spółki Skarbu Państwa włączając w to PZU i Link4) poprzez pozytywne publikacje na ich temat oraz poprzez blokowanie, cenzurowanie i zdejmowanie publikacji o charakterze negatywnym:

Ustalenia Zespołu

- W redakcji WP zdarzały się przypadki odmowy przez przełożonych niektórych publikacji dotyczących prominentnych polityków, firm czy instytucji.
- Zespół nie jest jednak w stanie jednoznacznie stwierdzić, które z tych przypadków uzasadnione były prezentacją stanowiska wszystkich stron, które obawami o konsekwencje prawne tych publikacji, a które wynikały z niewłaściwych działań.
- W spółce brakuje procedur rejestrowania takich przypadków i reakcji na nie.
- W Spółce panował mit „dużych wydatków” spółek skarbu państwa, podsycany niektórymi nierozważnymi wypowiedziami menedżerów, niejasnymi powodami ingerencji w treści przez przełożonych i wydawców, presją przedstawicieli działu sprzedaży i plotkami „korytarzowymi”.
- W portalu Wirtualna Polska i innych serwisach Spółki można znaleźć zarówno publikacje pozytywne, jak i negatywne na temat wszystkich opcji politycznych, w tym na temat Ministerstwa Sprawiedliwości i związanych z nim osobami. To samo dotyczy innych osób, podmiotów i instytucji.
- Wg raportu przygotowanego dla Wirtualnej Polski Media przez Instytut Monitorowania Mediów w miesiącach: wrzesień, sierpień, maj 2019 r. Zbigniew Ziobro był najbardziej

krytykowanym przez WP politykiem obozu władzy. W październiku 2019 r. liczba publikacji ocenianych przez IMM jako „negatywne” była dwukrotnie większa od tych z wydźwiękiem „pozytywne”.

Zarzut nr 2

W redakcji WP dochodziło do nieuzasadnionych lub niejasnych, co do motywacji ingerencji kierownictwa redakcji w treść artykułów.

Ustalenia Zespołu

- Dobór materiałów, ich umiejscowienie czy czas publikacji na Stronie Głównej zależą od wielu czynników. W związku z tym w redakcji zdarzały się różnego typu przypadki odrzucania przez przełożonych propozycji tematów do publikacji zgłaszanych przez dziennikarzy (np. na kolegiach redakcyjnych), zdejmowania opublikowanych materiałów ze Strony Głównej portalu Wirtualna Polska lub (rzadziej) ze Strony Głównej serwisu money.pl lub innych serwisów Spółki, oczekiwania zmiany fragmentów tekstów lub bezpośrednio, ale także niejasne dla autorów ingerencje przełożonych w treść tekstów.
- Przypadki te miały różne uzasadnienie. Z jednej strony osoby udzielające wypowiedzi Zespołowi wskazywały m.in. na dążenie do zapewnienia równowagi publikacji czy też popularność danego materiału wśród użytkowników. Z drugiej strony, w niektórych przypadkach decyzje w sprawach, o których mowa powyżej, nie były uzasadniane lub przekazywane uzasadnienia były ogólnikowe, bez wskazywania konkretnych przyczyn (np. „taka jest decyzja z góry”).
- Część osób udzielających wypowiedzi Zespołowi wskazywała, że w ich ocenie ograniczenia publikacji dotyczące niektórych osób mogą być uzasadnione innymi czynnikami, takimi jak np. ochrona źródła informacji czy szukanie równowagi w przedstawianiu różnych punktów widzenia.
- Niektóre osoby udzielające wypowiedzi Zespołowi podawały, że ograniczenia publikacji w znacznej (jeśli nie w przeważającej) mierze nie wynikały z konkretnych poleceń/decyzji przełożonych, ale był to rodzaj samoograniczania autorów, tj. przekonania że Spółka ma określone oczekiwania, co do publikowanych materiałów i należy je respektować, a nawet przewidywać.

- Zespół dostrzegł przy tym różnicę w ocenie opisywanych przypadków – w zależności od pełnionej funkcji, doświadczenia, posiadanej wiedzy – ograniczenia w publikacji materiałów były różnie oceniane i komentowane przez osoby udzielające wyjaśnień Zespołowi. Usunięcie tekstu ze Strony Głównej mogło być ocenione przez część osób, jako uzasadnione działanie redakcyjne, a przez inne osoby, jako zdarzenie zasługujące na ocenę negatywną.
- Ustalono, że modyfikacje materiałów odbywały się przede wszystkim w ramach redakcji. Modyfikacje pochodzące z działu sprzedaży miały charakter sporadyczny - na ok. 41 tysięcy publikacji w 2019 roku, udało się zidentyfikować kilkanaście działań tego rodzaju.
- Dane dotyczące czasu usuwania opublikowanych materiałów nie pozwalają na jednoznaczne konkluzje, co do zasadności wszystkich przypadków.

Zarzut nr 3

Dział sprzedaży miał zbyt duży wpływ na zawartość pojawiających się tekstów, wywierał nacisk na redakcję lub bezpośrednio ingerował w jej pracę.

Ustalenia Zespołu

- Stwierdzono przypadki ingerowania i wywierania presji przez przedstawicieli działu sprzedaży w treści redakcyjne. Ingerencje takie działy się za wiedzą i zgodą kierownictwa redakcji, ale bez jasnego wytłumaczenia powodów autorom publikacji.
- Stwierdzono przypadki, w których to przedstawiciele działu sprzedaży, a nie przełożeni, mieli wpływ na zlecenie dziennikarzom dodatkowo płatnych prac.
- Stwierdzono przypadek łączenia roli redakcyjnej i sprzedażowej przez jedną z osób w Spółce.
- W spółce brakuje procedur rejestrowania takich przypadków, jasnego rozdzielenia roli redaktora naczelnego od członka zarządu odpowiedzialnego za wyniki, zakazu kontaktów przedstawicieli działu odpowiedzialnego za sprzedaż z dziennikarzami, wprowadzenia zakazu łączenia ról pracownika działu odpowiedzialnego za sprzedaż i redakcji, wprowadzenia procedur wykluczających wpływ działu odpowiedzialnego za sprzedaż na dodatkowe zlecenia dla poszczególnych dziennikarzy.

Zarzut nr 4

Dziennikarze WP otrzymali polecenie konsultowania treści swoich tekstów z Panią Patrycją Kotecką i ludźmi z otoczenia Zbigniewa Ziobry i byli zmuszani do odbierania telefonów od tych osób, by ustalać ostateczne wersje tekstów.

Ustalenia Zespołu

- Redaktor naczelny Tomasz Machała zaprzeczył jakoby komukolwiek nakazywał konsultowanie publikacji z żoną Ministra Sprawiedliwości i ludźmi z jego otoczenia.
- Wszystkie osoby, które złożyły wyjaśnienia w sprawie zaprzeczyły, aby redaktor naczelny Tomasz Machała prosił o kontaktowanie się z żoną Ministra Sprawiedliwości, albo kimkolwiek z kim – w ich ocenie – nie powinni się kontaktować przy przygotowywaniu lub publikowaniu artykułów.
- Zespół nie znalazł żadnych dowodów, aby ktokolwiek z redakcji prosił o kontaktowanie się z żoną Ministra Sprawiedliwości albo kimkolwiek z kim – w ich ocenie – nie powinni się kontaktować przy przygotowywaniu lub publikowaniu artykułów.
- W niektórych przypadkach publikacji na tematy związane z polityką, w szczególności Ministerstwem Sprawiedliwości (ale nie tylko), przełożeni dziennikarzy kładli nacisk na obowiązek uzyskiwania stanowiska (komentarza) od opisywanego podmiotu (np. rzecznik, biuro prasowe), co miało być koniecznym warunkiem publikacji.
- Wszystkie osoby, które złożyły wyjaśnienia przed Zespołem zaprzeczyły jakoby były przez kogokolwiek zmuszane do odbierania telefonów czy innych form kontaktu od osób z zewnątrz.
- Zdarzały się sytuacje, w których osoby spoza Spółki kontaktowały się z redakcją, a nawet bezpośrednio z autorami tekstów w sprawie niektórych materiałów opublikowanych przez Spółkę. Tego rodzaju kontakty nie były jednak normą i miały charakter sporadyczny.
- Zespół nie ustalił przy tym, aby ktokolwiek z kierownictwa redakcji nakazywał reagowanie na kontakty ze strony osób spoza Spółki i uleganie naciskom.
- Na podstawie zgromadzonych materiałów należy uznać, że zarzut obowiązku ustalania przez dziennikarzy WP z osobami spoza Spółki (w tym z żoną Ministra Sprawiedliwości

i ludźmi z jego otoczenia) ostatecznych wersji materiałów publikowanych w portalu Wirtualna Polska i innych serwisach WP jest nieprawdziwy.

- Również zarzut zmuszania do odbierania telefonów od osób z zewnątrz czy innych form kontaktu jest nieprawdziwy.

Zarzut nr 5

Ministerstwo Sprawiedliwości było najbardziej promowanym podmiotem w Wirtualnej Polsce w 2019 roku i wydało na promocję w Wirtualnej Polsce w 2019 roku ponad 125 mln zł.

Ustalenia Zespołu

- Na podstawie analizy przychodów reklamowych WP Zespół ustalił, że Ministerstwo Sprawiedliwości (ani Fundusz Sprawiedliwości) nie było najbardziej promowanym podmiotem w Wirtualnej Polsce w 2019 roku.
- Wpływy reklamowe z Ministerstwa Sprawiedliwości i agencji go obsługujących wyniosły poniżej 1% przychodów Wirtualna Polska Holding w całym 2019 roku. Było to wielokrotnie mniej od podawanych w mediach 125 milionów złotych.
- Uznać należy, że zarzut, iż Ministerstwo Sprawiedliwości było najbardziej promowanym podmiotem w 2019 roku jest nieprawdziwy.

Zarzut nr 6

We wrześniu 2019 w Wirtualnej Polsce Media odbyło się spotkanie, podczas którego redaktor naczelny Tomasz Machała sugerował, że nie zgodzi się na negatywne publikacje dotyczące Ministerstwa Sprawiedliwości ze względu na interesy Spółki z Ministerstwem Sprawiedliwości. W trakcie spotkania Tomasz Machała zaznaczył, że pensje pracowników Wirtualnej Polski Media zależą od przychodów ze współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości mówiąc: „Nie będę demolował interesów z Ministerstwem Sprawiedliwości, dlatego, że wisi na tym twoja pensja, twoja pensja i jeszcze pensje 25 innych osób”.

Ustalenia Zespołu

Informacji udzielają:

Michał Siegieda, rzecznik prasowy WP, tel. 607 446 890
Dawid Banaś, starszy specjalista ds. PR, tel. 572 708 305

e-mail: michal.siegieda@grupawp.pl
e-mail: dawid.banas@grupawp.pl

- We wrześniu 2019 roku odbyło się spotkanie z udziałem Pana Tomasza Machały i 12 innych osób z redakcji WP. 9 z 10 osób które zgodziły się na spotkanie z Zespołem jasno powiedziało, że to spotkanie miało na celu zachęcenie, a nie zniechęcenie do poszukiwania i publikowania krytycznych dla m.in. Ministra Sprawiedliwości materiałów. 1 z 10 osób nie określiła jednoznacznie jak odebrała to spotkanie.
- Wyjaśnienia uczestników spotkania wskazują, że w trakcie spotkania Pan Tomasz Machała stwierdził, że oczekuje na publikacje dziennikarzy WP dotyczące ważnych i istotnych spraw takich jak tzw. „afery Piebiaka” i zapewnił, że takie publikacje będą ukazywały się w portalu Wirtualna Polska, niezależnie od tego kogo dotyczą.
- Jednocześnie Pan Tomasz Machała stwierdził, że nie jest zainteresowany publikacjami w portalu Wirtualna Polska i innych serwisach Spółki w sytuacji, w której chodzi o sprawy błahe, bez istotnego znaczenia, w szczególności gdy dotyczy to polityków.
- To w tym kontekście, ewentualnych publikacji błałych lub bez istotnego znaczenia miały paść słowa: *„Nie będę demolował interesów z Ministerstwem Sprawiedliwości, dlatego, że wisi na tym twoja pensja, twoja pensja i jeszcze pensje 25 innych osób”*.
- Zdecydowana większość osób potwierdziła, że takie lub zbliżone słowa padły z ust redaktora naczelnego Tomasza Machały.
- Redaktor naczelny Pan Tomasz Machała oświadczył, że żałuje tego rodzaju wypowiedzi i przyznaje, że takie słowa nigdy nie powinny paść.
- W kontekście rzeczywistej wysokości przychodów Wirtualnej Polski z Ministerstwa Sprawiedliwości i obsługujących go agencji uznać należy, że pensje pracowników Spółki nie są i nie były zależne od współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości, a wypowiedź Pana Tomasza Machały tłumaczyć można jedynie jako nieuprawnioną figurę retoryczną.
- Zarzut, iż redaktor naczelny Tomasz Machała sugerował, że nie zgodzi się na negatywne publikacje dotyczące Ministerstwa Sprawiedliwości, ze względu na interesy Spółki z Ministerstwem Sprawiedliwości jest więc nieprawdziwy. Uczestnicy spotkania nie odebrali wypowiedzi Pana Tomasza Machały jako zakazu negatywnych publikacji na temat osób i instytucji, z którymi Spółka podejmuje współpracę reklamową (lub inną). Uczestnicy spotkania zrozumieli przekaz wynikający z niego, że powinni szukać istotnych tematów, niezależnie od tego kogo dotyczą, jednak nie mogą liczyć na publikację materiałów błałych i nieistotnych.

Zarzut nr 7

W portalu Wirtualna Polska i innych serwisach Spółki ukazywały się publikacje nieistniejących dziennikarzy, przede wszystkim pod nazwiskiem „Krzysztof Suwart”, ale także „Krzysztof Major” i „Konrad Wojciechowski”. Podpisywano nim teksty – laurki, pod którymi nie chcieli podpisać się prawdziwi dziennikarze.

Ustalenia Zespołu

- Zespół potwierdził, że w portalu Wirtualna Polska i innych serwisach Spółki opublikowane zostały materiały pod pseudonimami, w tym: Krzysztof Suwart i Krzysztof Major.
- Nazwisko Konrad Wojciechowski nie jest pseudonimem. Taki dziennikarz istnieje i współpracuje z redakcją WP, ale także z innymi redakcjami.
- Nazwiskiem Krzysztof Suwart i Krzysztof Major oznaczane były niektóre artykuły sponsorowane, przygotowywane przez dział sprzedaży.
- Pod pseudonimami Krzysztof Suwart i Krzysztof Major artykuły publikowali zarówno dziennikarze Wirtualnej Polski, jak i osoby z działu sprzedaży.
- Za tworzenie lub edycję artykułów sponsorowanych dziennikarze otrzymywali dodatkowe wynagrodzenie.
- Publikacja pod pseudonimem, co do zasady, stanowi uprawnienie, a nie obowiązek każdego dziennikarza.
- Autorzy materiałów publikowanych pod pseudonimem są prawdziwymi osobami, które pragną zachować anonimowość. To prawdziwi dziennikarze decydowali czy używają własnego nazwiska czy pseudonimu.

Zarzut nr 8

Wirtualna Polska Media w niewłaściwy sposób zamieszcza publikacje dotyczące podmiotów, z którymi Spółka współpracuje, co także może dotyczyć kwestii oznaczania tekstów sponsorowanych.

Ustalenia Zespołu

- Spółka współpracuje z podmiotami, o których jednocześnie publikuje materiały redakcyjne w portalu Wirtualna Polska i innych serwisach Spółki.

Informacji udzielają:

Michał Siegieda, rzecznik prasowy WP, tel. 607 446 890
Dawid Banaś, starszy specjalista ds. PR, tel. 572 708 305

e-mail: michal.siegieda@grupawp.pl
e-mail: dawid.banas@grupawp.pl

- Współpraca, o której mowa powyżej, obejmuje także tzw. reklamę natywną i inne formy współpracy reklamowej, które współistnieją z treściami redakcyjnymi.
- W portalu Wirtualna Polska i innych serwisach Spółki, co do zasady, stosuje się oznaczenia w przypadku materiałów promocyjnych, reklamowych i sponsorowanych.
- Osoby udzielające wyjaśnień Zespołowi wskazywały na przypadki, kiedy w ich ocenie dochodziło do publikacji materiałów, co do których użytkownik mógł mieć wątpliwości czy ma do czynienia z treściami redakcyjnymi czy reklamowymi (promocyjnymi).
- Zwrócono także uwagę na bezpośrednie kontakty pomiędzy Pionem Sales (zajmującym się sprzedażą) i osobami z Pionu Publishing, które mogły być odbierane przez część osób, jako rodzaj wpływu na publikacje dotyczące podmiotów, z którymi Spółka współpracuje.
- Z jednej strony nie można oceniać jako nadużycia każdego pozytywnego tekstu na temat podmiotu, z którym Spółka współpracuje (to samo dotyczy usuwania materiałów lub ich części w przypadku, gdy dany materiał lub jego część zawiera negatywne oceny dotyczące podmiotu, z którym Spółka współpracuje).
- Z drugiej strony, wątpliwości mogą budzić niektóre sytuacje, w których Spółka decyduje się na publikacje redakcyjne na temat podmiotów, z którymi współpracuje, w szczególności, gdy wykorzystuje dla potrzeb tych publikacji materiały informacyjne lub promocyjne tych podmiotów. Dotyczy to także przypadków, gdy materiały do publikacji są przygotowywane i publikowane poza stałym zespołem redakcyjnym, często pod pseudonimami.
- Ponadto, wątpliwości mogą budzić niektóre przypadki ingerencji w opublikowane teksty, co dotyczy w szczególności umożliwienia bezpośrednich ingerencji w opublikowane teksty przez osoby inne niż ich autorzy z wykorzystaniem systemów Spółki, przeznaczonych do publikacji materiałów.